

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:650

av **Barbro Westerholm (L)**

Barns rätt till umgänge med sina mor- och farföräldrar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om barns rätt till umgänge med sina mor- och farföräldrar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Motioner om mor- och farföräldrars umgängesrätt med barnbarn har väckts alltsedan föräldrabalken (FB SFS 1949:381) 6 kap 2 § förändrades 2006 så att socialnämnden kan föra talan om umgängesrätt även för andra än föräldrar, och där särskilt beakta barnets behov av umgänge med mor- och farföräldrar. I balken anges att det är barnets bästa som ska vara avgörande för alla beslut om vårdnad, boende och umgänge. Barnets egen vilja ska också beaktas med hänsyn till barnets ålder och mognad. Ett barns behov av umgänge tillgodoses inte bara av föräldrarna utan även av andra personer som står dem nära. I den kretsen ingår mor- och farföräldrar. I en tid där så många föräldrar skiljer sig eller möter andra problem är det viktigt att det finns andra vuxna som barn kan vända sig till. Hit hör mor- och farföräldrarna.

Förändringen av föräldrabalken 2006 ingöt hopp hos mor- och farföräldrar att deras umgängesrätt med barnbarnen nu skulle underlättas. Verkligheten visar tyvärr att så inte blivit fallet. Det finns barn som förmenas umgänge med mor- och farföräldrar trots att båda parter vill ha den rätten. Vår lagstiftning garanterar inte dem den rätten. Förhållandet är likartat i de övriga nordiska länderna medan rätten för barn att ha kontakt med mor- och farföräldrar finns t.ex. i USA. Där har mor- och farföräldrar laglig rätt att träffa sina barnbarn, så kallad visitation rights.

Motionerna till riksdagen om barns umgängesrätt med sina mor- och farföräldrar har avslagits först med att lagändringen 2006 är tillfyllest, nu senast med motivering att en särskild utredare i 2014 års vårdnadsutredning fått i uppdrag att utvärdera 2006 års vårdnadsreform. Uppdraget ska redovisas senast den 16 december 2016.

Det är dock inte sannolikt att utredningen kommer att ta upp frågan om umgänge mellan barn och deras mor- och farföräldrar. Utredningens ordförande Monica Felding skriver i ett brev till Föreningen Saknade Barnbarn 2016-05-16 följande:

Tack för ert brev! De flesta av era frågor rör umgänge mellan barnbarn och mor- och farföräldrar. Detta är inte en fråga som våra direktiv särskilt anger att vi ska ta ställning till. Vårt uppdrag är mycket omfattande och vi kommer tyvärr inte att ha möjlighet att behandla alla frågor som rör vårdnad, boende och umgänge med barn. Det är därför i dagsläget oklar om och i vilken utsträckning vi kommer att kunna behandla frågan om umgänge mellan barnet och någon annan än en förälder. Vår ambition är dock att i vart fall något försöka undersöka i vilken utsträckning det förekommer att socialnämnden för talan om umgänge mellan barnet och någon annan än en förälder och även vilka överväganden som socialnämnden gör i dessa fall. En av era frågor gäller om det bör utses ett särskilt ombud som för barnets talan. Detta är en fråga som vi sannolikt kommer att behandla inom utredningen. Vi är dock inte beredda att i förväg redovisa hur vi ser på den saken.

Mot bakgrund av att 2014 års vårdnadsutredning sannolikt inte kommer att föreslå någon förändring i lagstiftningen om barns rätt till umgänge med sina mor- och farföräldrar bör regeringen ta initiativ till en utredning om hur lagstiftningen om en sådan umgägesrätt kan utformas.

Barbro Westerholm (L)